

LET OP!

Van het Nederlands Bijwerkingen Centrum Lareb kregen wij deze maand de volgende informatie over bijwerkingen.

Alcoholflushes bij sulfonylureumderivaten

Sulfonylureumderivaten worden gebruikt bij de behandeling van niet-insuline afhankelijke diabetes mellitus indien dieet, lichamelijke inspanning of gewichtsreductie onvoldoende effectief zijn gebleken. De sulfonylureumderivaten zijn in te delen in kortwerkende middelen, tolbutamide en langwerkende, zoals glibenclamide, glimepiride en glipizide. Gliclazide werkt afhankelijk van de gekozen toedieningsvorm zowel kortdurend (gewoon preparaat) als langdurend (preparaat met gereguleerde afgifte). Sulfonylureumderivaten stimuleren de insulinesecretie van de β -cellen van het pancreas door de gevoeligheid voor glucose te verhogen. Daarnaast worden glycogenolyse en gluconeogenese in de lever in enige mate geremd.² In het algemeen worden sulfonylureumderivaten goed verdragen. De meest frequent voorkomende bijwerkingen zijn maag-darmklachten, huidreacties, afwijkingen van het bloedbeeld en hypoglykemie.¹

Het Nederlands Bijwerkingen Centrum Lareb ontving 17 meldingen omtrent patiënten die tolbutamide gebruikten en die na gebruik van een relatief kleine hoeveelheid alcohol, last kregen van 'flushing': een warm, tintelend of brandend gevoel in het gezicht of in de nek. Soms was er bovendien sprake van hoofdpijn, duizeligheid en malaise. Ook werd één melding van flushing op glimepiride na alcoholgebruik ontvangen. De gemelde bijwerkingen uiten zich als vasomotore verschijnselen ten gevolge van vasodilatatie, waaronder flushing. Daarnaast treden er vasomotore reacties op, zoals hoofdpijn, duizeligheid, tachycardie, misselijkheid en secundair benauwdheid. De verschijnselen deden zich meestal voor een half uur na consumptie van de alcohol, en hielden 1-2 uur aan.³ Er blijkt geen gewenning op te treden. De heftigheid van de symptomen is afhankelijk van de hoeveelheid alcohol, individuele verschillen in aldehyde-dehydrogenase activiteit⁴ en de plasmaconcentratie van het gebruikte sulfonylureumpreparaat.^{3 5}

Hoewel niet ernstig, is er sprake van een voor de gebruiker hinderlijke bijwerking, waarbij niet altijd de relatie met het geneesmiddel wordt gelegd. Het is gewenst de gebruiker van deze orale bloedglucoseverlagende middelen te wijzen op de

mogelijkheid dat flushing optreedt na gebruik van alcohol.

1. Fisher-Steenvoorden MGJ, et al. Alcoholflushes bij sulfonylureumderivaten. Met weinig drank toch rood en warm. Pharm Weekbl 1999; 134: 70-72. **2.** Abbink EJ, et al. Vascular effects of glibenclamide vs. glimepiride and metformin in type 2 diabetic patients. Diabet Med 2002; 19: 136-143. **3.** Capretti L, et al. Chlorpropamide- and tolbutamide-alcohol flushing in non-insulin-dependent diabetes. Br Med J (Clin Res Ed) 1981; 283: 1361-1362. **4.** Ohlin H, et al. Chlorpropamide-alcohol flushing, aldehyde dehydrogenase activity, and diabetic complications. Br Med J (Clin Res Ed) 1982; 285: 838-840. **5.** Harrower AD. Comparative tolerability of sulphonylureas in diabetes mellitus. Drug Saf 2000; 22: 313-320.

U wordt verzocht bijwerkingen te melden aan de Stichting Lareb. Meldingsformulieren kunt u vinden achter in het Farmacotherapeutisch Kompas en op www.lareb.nl.

Lareb